**Streda 20. októbra 2021**

P9_TA(2021)0426

# Zamestnanosť a sociálne politiky v eurozóne v roku 2021

**Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. októbra 2021 o zamestnanosti a sociálnych politikách v eurozóne v roku 2021 (2021/2062(INI))**

(2022/C 184/02)

*Európsky parlament*,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. júna 2021 s názvom Koordinácia hospodárskych politík v roku 2021: prekonanie pandémie COVID-19, podpora obnovy a modernizácia nášho hospodárstva (COM(2021)0500),

— so zreteľom na správu jarný balík európskeho semestra Komisie 2021: súhrnná správa vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 (COM(2021)0529),

— so zreteľom na európsku jarnú hospodársku prognózu 2021, ktorú Komisia uverejnila 12. mája 2021 ([1]),

— so zreteľom na Hospodársky výhľad OECD, zväzok 2021, vydanie 1: predbežná verzia ([2]),

— so zreteľom na sociálny záväzok z Porta, ktorý podpísalo portugalské predsedníctvo Rady, predseda Európskeho parlamentu a zástupcovia sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti ([3]),

— so zreteľom na Portské vyhlásenie z 8. mája 2021, ktoré schválila Európska rada ([4]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júna 2021 o stanoviskách Európskeho parlamentu k prebiehajúcemu posudzovaniu národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou a Radou ([5]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom Ročná stratégia udržateľného rastu na rok 2021 (COM(2020)0575),

— so zreteľom na spoločnú správu Komisie o zamestnanosti za rok 2021, ktorú prijala Rada 9. marca 2021 ([6]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2017 o európskom pilieri sociálnych práv ([7]),

— so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv,

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. januára 2020 s názvom Silná sociálna Európa pre spravodlivé transformácie (COM(2020)0014),

— so zreteľom na Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. mája 2020 s názvom Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie (COM(2020)0456),

---

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([2]) https://www.oecd-ilibrary.org/sites/edfbca02-en/index.html?itemId=/content/publication/edfbca02-en
([3]) https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment
([4]) https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([5]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0288.
([6]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews =yes&newsId=9834
([7]) Ú. v. EÚ C 242, 10.7.2018, s. 24.

**Streda 20. októbra 2021**

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ([8]) (nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti),

— so zreteľom na správu zadanú Výborom regiónov s názvom Uplatňovanie zásad partnerstva a viacúrovňového riadenia v programovom období politiky súdržnosti 2021 – 2027 ([9]),

— so zreteľom na výročnú konferenciu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru o európskom semestri, ktorá sa konala 31. mája 2021 ([10]),

— so zreteľom na uznesenie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z februára 2021 s názvom Zapojenie organizovanej občianskej spoločnosti do národných plánov podpory obnovy a odolnosti – čo funguje a čo nie? ([11]),

— so zreteľom na vyhlásenie predsedníctva Rady Európskej únie, Európskej komisie a európskych sociálnych partnerov z roku 2016 s názvom Nový začiatok pre sociálny dialóg,

— so zreteľom na štúdiu Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound) z 23. marca 2021 s názvom COVID-19: dôsledky pre zamestnanosť a pracovný život ([12]),

— so zreteľom na štúdiu Eurofound z apríla 2021 s názvom Život, práca a COVID-19: vstupom pandémie do ďalšieho roka sa duševné zdravie a dôvera v celej EÚ zhoršujú ([13]),

— so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov 10/2021 s názvom Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ: nastal čas premeniť slová na skutky ([14]),

— so zreteľom na správu o dlhodobej starostlivosti za rok 2021, ktorú vypracovali Komisia a Výbor pre sociálnu ochranu ([15]),

— so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 09/2018 s názvom Verejno-súkromné partnerstvá v EÚ: rozsiahle nedostatky a obmedzené prínosy ([16]),

— so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN pre extrémnu chudobu a ľudské práva Oliviera De Schuttera v nadväznosti na jeho návštevu inštitúcií EÚ, ktorá sa konala od 25. novembra 2020 do 29. januára 2021 ([17]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A9-0274/2021),

A. keďže kríza spôsobená ochorením COVID-19 mala a s najväčšou pravdepodobnosťou bude mať výrazný, ale nerovnomerný dosah na rôzne členské štáty, sociálne skupiny, odvetvia a regióny a povedie k zvýšenej úrovni chudoby v celej EÚ; keďže najviac zasiahnuté boli najzraniteľnejšie skupiny; keďže kríza mala ničivý vplyv na rôzne zraniteľné skupiny a predstavovala bezprecedentnú výzvu pre pracovnú silu poskytujúcu starostlivosť o starších ľudí; keďže ženy boli v porovnaní s mužmi, a takisto aj mladí ľudia, nízkokvalifikovaní pracovníci, migranti, osoby so zdravotným postihnutím, osoby zo znevýhodneného prostredia, starší ľudia a pracovníci s dočasnými zmluvami alebo osoby v neštandardných formách zamestnania, ale aj samostatne zárobkovo činné osoby neúmerne zasiahnuté; keďže niektoré spoločnosti boli vážne postihnuté, najmä malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“) a mikropodniky;

([8]) Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.
([9]) https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Partnership_2021.pdf
([10]) https://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/european-semester-annual-conference-2021
([11]) https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/ad-hoc-group-european-semester/civil-society-and-recovery-and-resilience-plans
([12]) https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([13]) https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/living-working-and-covid-19-update-april-2021
([14]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_ Gender_mainstreaming_SK.pdf
([15]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8396
([16]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_SK.pdf
([17]) https://undocs.org/A/HRC/47/36/Add.1

B. keďže podľa Európskej hospodárskej prognózy Komisie z jari 2021 ([18]) bude hospodárstvo EÚ rásť o 4,2 % v roku 2021 a o 4,4 % v roku 2022; keďže miera nezamestnanosti v EÚ sa odhaduje na 7,6 % v roku 2021 a na 7 % v roku 2022; keďže tieto miery zostávajú vyššie než pred krízou;

C. keďže pandémia koronavírusu predstavovala pre európske hospodárstva šok historických rozmerov, keď v roku 2020 došlo k hospodárskemu poklesu o 6,1 %; keďže podniky a spotrebitelia sa lepšie prispôsobili opatreniam na zamedzenie šírenia ochorenia, ale niektoré odvetvia, ako sú cestovný ruch a osobné služby, naďalej trpia;

D. keďže boj proti diskriminácii na základe veku a odstránenie prekážok, ktoré bránia starším občanom dobrovoľne pracovať po dosiahnutí bežného veku odchodu do dôchodku, sú dôležité pre aktívne starnutie a väčšiu solidaritu medzi generáciami;

E. keďže nárast nerovností v európskych spoločnostiach počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 urýchlil nebezpečné sociálne trendy, ktoré môžu vytvoriť atmosféru rozdielov, stresu a rozčarovania, ktorá vedie k tomu, že všetci členovia spoločnosti, nielen odkázané osoby, trpia zníženou úrovňou blahobytu; keďže znižovanie nerovností je kľúčovým predpokladom dosiahnutia udržateľnosti a blahobytu pre všetkých vzhľadom na ich škodlivý vplyv na celkovú výkonnosť spoločností v rámci kľúčových ukazovateľov dobrých životných podmienok, ako je duševné a fyzické zdravie a dôvera v demokratické inštitúcie a sociálny mier a bezpečnosť; keďže systémy sociálnej ochrany sú vystavené silnému tlaku, aby sa zmiernili sociálne dôsledky krízy a zabezpečili dôstojné životné podmienky pre všetkých, ako aj prístup k základným službám, ako sú zdravie, vzdelanie a bývanie;

F. keďže na sociálnom samite v Porte, ktorý sa konal 7. a 8. mája 2021, vedúci predstavitelia EÚ uznali Európsky pilier sociálnych práv (EPSR) ako základný prvok obnovy a v Portskom vyhlásení zdôraznili svoje odhodlanie pokračovať v posilňovaní jeho vykonávania na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni;

G. keďže mladí ľudia zaznamenali najvýraznejší pokles zamestnanosti ([19]), ako aj úbytok príležitostí v dôsledku nedostatku príležitostí na odbornú prípravu alebo stáže; keďže v niektorých členských štátoch sa pracovníkov s neistými pracovnými podmienkami vrátane sezónnych pracovníkov a migrantov z dôvodu pandémie osobitne dotkli straty pracovných miest a nedostatok sociálnej ochrany; keďže je potrebné viac investovať do cenovo dostupného, prístupného, inkluzívneho a vysokokvalitného odborného vzdelávania a prípravy, aby mal každý správne kompetencie a kvalifikácie vrátane tých, ktoré sú potrebné na ekologickú a digitálnu transformáciu; keďže jednou z hlavných priorít je zabrániť, aby vznikla ďalšia „stratená generácia“ mladých ľudí; keďže politiky, ktoré zvyšujú nerovnosti medzi generáciami, ovplyvňujú udržateľnosť nášho systému sociálneho zabezpečenia, ako aj našich demokracií;

H. keďže digitalizácia trhu práce predstavuje príležitosť, ktorej prínosy by sa mali využiť, pričom treba zabezpečiť, aby práca na diaľku a flexibilita týkajúca sa pracovného času neviedli k porušovaniu práv pracovníkov;

I. keďže zásadný význam budú mať systémy krátkodobej práce, ktoré je možné aktivovať v čase krízy a ktoré umožňujú štrukturálne prispôsobenie ekonomík a ľudských zdrojov; keďže silné zapojenie sociálnych partnerov by zabránilo nepredvídanému vylúčeniu vo vzťahu k oprávnenosti; keďže tieto systémy udržania pracovných miest naďalej zmierňovali vývoj na trhu práce a vo februári 2021 pokrývali odhadom 5,6 % pracovnej sily, čo predstavuje nárast z približne 5 % v októbri 2020 v reakcii na najnovšie opatrenia na obmedzenie pohybu ([20]);

J. keďže pandémia ochorenia jednoznačne preukázala význam integrovanej starostlivosti s dôrazom na poskytovanie kvalitných služieb počas celého životného cyklu, pričom sa venovala osobitná pozornosť starostlivosti o deti, osoby so zdravotným postihnutím, zraniteľné a staršie osoby; keďže ženy vykonávali počas zákazu pohybu väčšinu neplatenej

([18]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([19]) https://www.eurofound.europa.eu/sk/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([20]) https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb202103.en.html

práce napriek tomu, že muži sa do práce v domácnosti zapájajú viac ako predtým ([21]) (ženy venovali 18,4 hodiny týždenne vareniu a prácam v domácnosti v porovnaní s 12,1 hodiny u mužov, zatiaľ čo pred pandémiou ženy strávili týmito úlohami 15,8 hodiny a muži 6,8 hodiny); keďže nedostatok personálu v odvetví zdravotníctva a starostlivosti, ktorému niektoré členské štáty čelili už pred pandémiou ([22]), spôsobený nedostatkom investícií a/alebo nedostatočným predvídaním demografických zmien, sa možno v dôsledku krízy zhoršil, a to aj v dôsledku obrovského pracovného tlaku a psychického stresu spôsobeného pandémiou ([23]); keďže sociálni partneri v oblasti zdravotníckych a sociálnych služieb požadujú viacero zlepšení v poskytovaní zdravotnej a sociálnej starostlivosti s cieľom zabezpečiť odolnosť a pripravenosť ([24]);

K. keďže Európsky dvor audítorov poukázal na to, že rozpočtový cyklus EÚ dostatočne nezohľadňoval rodovú rovnosť; keďže Európsky dvor audítorov odporučil, aby Komisia vyhodnotila, či sa plány podpory obnovy a odolnosti členských štátov zameriavajú na rodovú rovnosť, a podala o tom správu; keďže nástroj Next Generation EU sa zaoberá ekologickou a digitálnou transformáciou, ktorá zasahuje najmä odvetvia a povolania, v ktorých dominujú muži;

L. keďže pokiaľ ide o sociálny rozmer Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, v nariadení, ktorým sa tento mechanizmus zriaďuje, sa stanovuje všeobecný cieľ podpory hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie zvyšovaním odolnosti, pripravenosti na krízy, adaptačnej schopnosti a rastového potenciálu členských štátov, zmierňovaním sociálnych a hospodárskych dôsledkov krízy, a to tým, že prispieva k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv a k zvyšovaniu sociálnej konvergencie, obnovuje a podporuje udržateľný rast a podporuje vytváranie vysokokvalitných pracovných miest;

M. keďže globálne výzvy, ako je digitalizácia a boj proti zmene klímy, pretrvávajú bez ohľadu na krízu spôsobenú pandémiou ochorenia COVID-19 a vyžadujú si spravodlivú transformáciu, aby sa na nikoho nezabudlo; keďže zmena klímy, globálne otepľovanie a strata biodiverzity sa podľa najnovšej správy Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) exponenciálne zrýchľujú; keďže občania a pracovníci Únie čoraz intenzívnejšie a častejšie pociťujú dôsledky klimatickej krízy a extrémnych poveternostných podmienok; keďže ciele dekarbonizácie do roku 2030 sa zvýšili, aby sa do roku 2050 dosiahla uhlíková neutralita; keďže zvýšené úsilie o zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu by vyžadovalo hlbokú transformáciu ekonomík a trhov práce Európy, ako aj členských štátov;

N. keďže osobitným cieľom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je poskytnúť členským štátom finančnú podporu s cieľom pomôcť im dosiahnuť míľniky a ciele týkajúce sa reforiem a investícií stanovené v ich národných plánoch obnovy a odolnosti; keďže to znamená, že akákoľvek činnosť stanovená v plánoch (vrátane digitálnych a ekologických investícií) a dohodnutých reformách musí prispievať k zásadám Európskeho piliera sociálnych práv, vytváraniu kvalitných pracovných miest a vzostupnej sociálnej konvergencii; keďže opatrenia, ktoré neprispievajú k týmto sociálnym cieľom, nie sú v súlade s požiadavkami nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti;

O. keďže podľa článku 17 ods. 3 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti musia byť národné plány v súlade s príslušnými výzvami a prioritami pre danú krajinu, ktoré sa stanovia v kontexte európskeho semestra, ako aj tými, ktoré sa stanovia v najnovšom odporúčaní Rady k hospodárskej politike eurozóny pre členské štáty, ktorých menou je euro;

P. keďže sociálne udržateľné reformy sú reformy založené na solidarite, integrácii, sociálnej spravodlivosti, spravodlivom rozdelení bohatstva, rodovej rovnosti, vysokokvalitnom systéme verejného vzdelávania pre všetkých, kvalitnej zamestnanosti a udržateľnom raste – model, ktorý zabezpečuje rovnosť a sociálnu ochranu, posilňuje postavenie zraniteľných skupín, posilňuje účasť a občianstvo a zlepšuje životnú úroveň všetkých;

---

([21]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([22]) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/22189434-395d-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en
([23]) https://www.fes.de/en/politik-fuer-europa/on-the-corona-frontline
([24]) https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Position%20of% 20EPSU%20on%20lessons%20learnt_final.pdf

Q. keďže kríza spôsobená ochorením COVID-19 urýchlila digitálnu transformáciu európskeho hospodárstva, ako aj národných hospodárstiev a rozvoj nových pracovných metód; keďže digitalizácia, robotizácia, automatizácia a umelá inteligencia musia byť prínosom pre pracovníkov a spoločnosť zlepšovaním pracovných podmienok a kvality života, zabezpečením dobrej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, vytváraním lepších pracovných príležitostí a prispievaním k sociálno-ekonomickému zbližovaniu;

1. pripomína, že podľa zmlúv sa má Únia usilovať o udržateľný rozvoj Európy založený na vyváženom hospodárskom raste a cenovej stabilite, sociálne trhové hospodárstvo s vysokou konkurencieschopnosťou zamerané na dosiahnutie plnej zamestnanosti, zdravého a bezpečného pracovného prostredia a pracovných podmienok, a sociálneho pokroku, vysokú úroveň ochrany a zlepšenie kvality životného prostredia, podporu vedeckého a technického pokroku, boj proti chudobe a nerovnostiam, sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporu vzostupnej sociálnej konvergencie, sociálnej spravodlivosti a ochrany, rovnosti žien a mužov, solidarity medzi generáciami a ochrany práv dieťaťa a osôb so zdravotným postihnutím; trvá na tom, že tieto ciele musia byť hlavnými prioritami dlhodobej stratégie udržateľného rastu EÚ v súlade s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja, Európskym pilierom sociálnych práv a Európskou zelenou dohodou a byť základom plánov obnovy a odolnosti členských štátov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila zosúladenie európskeho semestra s týmito cieľmi a stratégiami, čím sa európsky semester stane skutočne komplexným nástrojom;

2. vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali potenciál, ktorý ponúka všeobecná úniková doložka, nový viacročný finančný rámec a nástroj Next Generation EU, na podporu spoločností, ktoré majú ťažkosti a ktorým chýba likvidita, najmä zlepšením prístupu MSP k financovaniu, zabezpečením pracovných miest a pracovných podmienok ľudí pracujúcich v EÚ a sprevádzaním podnikov a pracovníkov ekologickou a digitálnou transformáciou;

3. zdôrazňuje, že hospodársku politiku nemožno analyzovať len z čisto makroekonomického hľadiska zameraného na tradičné ukazovatele rastu, dlhu, deficitu a miery zamestnanosti a že by sa mala zaoberať základnými príčinami dlhodobej hospodárskej a sociálnej nerovnováhy; trvá na tom, že európsky semester musí byť založený na integrovanom prístupe, v ktorom sú hospodárske, sociálne a environmentálne politiky rovnako dôležité; domnieva sa, že politiky v oblasti klímy musia tiež zohrávať významnú úlohu; vyzýva, aby európsky semester zabezpečoval koordináciu medzi členskými štátmi, ako aj to, aby rovnako smerovali ku klimaticky neutrálnemu a digitálnejšiemu hospodárstvu, v ktorom sa na nikoho nezabúda, a podporoval štrukturálne zmeny v záujme sociálneho pokroku, udržateľného rozvoja a dobrých životných podmienok; zdôrazňuje, že je dôležité mať na pamäti účinky hospodárskych politík s cieľom predchádzať negatívnym sociálnym dôsledkom, ako aj negatívnym vplyvom na sociálnu súdržnosť vrátane mnohých zraniteľných skupín, a teda aj na naše demokracie a európsky projekt;

4. víta záväzok vedúcich predstaviteľov EÚ vykonávať Európsky pilier sociálnych práv a tri nové hlavné ciele EÚ, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila včasné a dôsledné vykonávanie akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv prostredníctvom konkrétnych krokov a výsledkov a zaistila, že každý návrh splní a dosiahne svoj cieľ; žiada, aby sa ukazovatele vzťahovali na všetky sociálne riziká, ktoré vyplývajú z dosahu pandémie na oblasti hospodárstva, zamestnanosti a zdravia a ktoré by ekologická a digitálna transformácia mohla spôsobiť ľuďom a pracovníkom; konštatuje, že monitorovanie cieľov udržateľného rozvoja a nový sociálny prehľad zabezpečujú komplexnejšie monitorovanie týchto rizík, ale neposkytujú jasné ciele na meranie vplyvu opatrení EÚ; podporuje ambiciózny program silnej, udržateľnej a inkluzívnej hospodárskej a sociálnej obnovy a modernizácie, ktorý ide ruka v ruke s posilnením európskeho sociálneho modelu, aby všetci ľudia mali prospech z ekologickej a digitálnej transformácie a žili dôstojne; vyzýva členské štáty, aby stanovili ambiciózne národné ciele, ktoré pri náležitom zohľadnení východiskovej pozície každej krajiny primerane prispejú k dosiahnutiu európskych cieľov;

5. vyzýva Komisiu, aby si z tejto krízy vzala ponaučenie a usilovala sa o implementáciu lepšej udržateľnej architektúry riadenia v EÚ založenej na solidarite, integrácii, sociálnej spravodlivosti a integrácii, spravodlivom rozdelení bohatstva, rodovej rovnosti, vysokokvalitných verejných službách vrátane verejného, univerzálneho a vysokokvalitného systému vzdelávania, kvalitnej zamestnanosti a udržateľnom raste; vyzýva Komisiu, aby pred prijatím rozhodnutia o deaktivácii všeobecnej únikovej doložky zvážila nielen celkové posúdenie stavu hospodárstva na základe kvantitatívnych kritérií, ale aj posúdenie, ktoré náležite odráža základné nerovnosti, ako aj situáciu v oblasti zamestnanosti, sociálnej a zdravotnej situácie dotknutých členských štátov; domnieva sa, že preskúmanie rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ by sa malo prednostne uskutočniť pred deaktiváciou všeobecnej únikovej doložky;

**Streda 20. októbra 2021**

6. pripomína, že určité politické rozhodnutia a fiškálne politiky prijaté v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy v roku 2008 mohli viesť k tomu, že zdravotné a sociálne systémy v niektorých členských štátoch neboli dostatočne pripravené čeliť pandémii; zdôrazňuje, že sú potrebné dodatočné kritériá, najmä také, ktoré zohľadnia potrebu udržateľných verejných, sociálnych a environmentálnych investícií, hospodárskej činnosti verejného aj súkromného sektora a sociálny pokrok pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv v členských štátoch; je presvedčený, že iba dosiahnutie úrovne hospodárskej činnosti spred krízy nemusí stačiť na konsolidáciu udržateľnej obnovy; zdôrazňuje, že súčasné nástroje nemusia stačiť na prekonanie rizík hospodárskej stagnácie, zvyšovania nerovností a sociálnych a územných rozdielov;

7. konštatuje, že pandémia ochorenia COVID-19 ovplyvnila blahobyt každej osoby v EÚ, a najmä zraniteľných skupín obyvateľstva; pripomína, že predsedníčka Komisie sa zaviazala, že udržateľnosť, sociálne začlenenie a blahobyt občanov budú v centre hospodárskej stratégie EÚ ([25]); je presvedčený, že je to nevyhnutné na zabezpečenie toho, že Európa bude naďalej domovom najvyspelejších systémov sociálneho zabezpečenia na svete, stane sa prvým klimaticky neutrálnym kontinentom a bude živým centrom inovácií a konkurencieschopného podnikania; pripomína, že v poslednom desaťročí sa prehĺbili sociálne, hospodárske a územné rozdiely medzi členskými štátmi a v rámci nich; vyzýva Komisiu, aby do svojej analýzy v rámci semestra zahrnula sociálnu a environmentálnu nerovnováhu; vyzýva členské štáty, aby sa zúčastnili na preskúmaní fiškálnych pravidiel EÚ s cieľom podporiť udržateľné sociálne investície podporujúce rast a zároveň zachovať udržateľnosť verejných financií a odolných systémov sociálneho zabezpečenia;

8. pripomína význam primeranosti a udržateľnosti systémov sociálnej ochrany v členských štátoch; berie na vedomie komuniké skupiny G20 z 9. a 10. júla 2021 a záväzok skupiny G20 týkajúci sa účinnej globálnej minimálnej dane, ako sa uvádza vo Vyhlásení o dvojpilierovom riešení s cieľom riešiť daňové výzvy vyplývajúce z digitalizácie hospodárstva, ktoré 1. júla 2021 uverejnil inkluzívny rámec OECD/G20 pre problematiku narúšania základu dane a presunu ziskov (BEPS); so záujmom očakáva návrh Komisie, ako transponovať medzinárodnú dohodu do práva EÚ s cieľom zabrániť agresívnemu daňovému plánovaniu a zabezpečiť spravodlivosť pre strednú vrstvu a pracujúcich v EÚ;

9. uznáva, že prístup k základným službám, ako je voda a energia, má zásadný význam pre zabezpečenie sociálneho začlenenia a základných hygienických noriem; požaduje podporné opatrenia, aby sa zabezpečil inkluzívny a všeobecný prístup k základným službám v rámci vykonávania akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v kontexte našich cieľov zelenej dohody predložili konkrétne návrhy na primerané riešenie problému energetickej chudoby a posúdili trhy s energiou s cieľom zabrániť negatívnym dôsledkom zvyšujúcich sa cien energií na konkurencieschopnosť MSP a domácností;

10. zdôrazňuje, že dobre navrhnuté systémy zdaňovania práce sú nevyhnutné na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany pracovníkov pred rizikami a chorobami, a na vyplácanie starobných dôchodkov; domnieva sa, že daňové systémy by mali byť navrhnuté tak, aby znižovali nerovnosti, podporovali spravodlivosť a chránili domácnosti, a byť vyvážené, aby boli systémy spravodlivejšie a účinnejšie; zdôrazňuje, že verejné príjmy by sa mohli použiť na financovanie kľúčových priorít a pomoc pri riešení fiškálnych výziev členských štátov a na prispievanie k dlhodobej udržateľnosti verejných financií, a to aj posilnením pokrytia a primeranosti systémov zdravotníctva a sociálnej ochrany pre všetkých a zabezpečením ich dlhodobého financovania; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali skutočné opatrenia na boj proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým podvodom ako dôležitý prostriedok znižovania hospodárskych nerovností a zlepšovania výberu daňových príjmov v členských štátoch;

11. zdôrazňuje význam lepšieho začlenenia sociálnych cieľov, sociálneho pokroku, blahobytu a udržateľnosti do všetkých politík EÚ, najmä do rozpočtového plánovania EÚ, čím sa zabezpečí súdržnosť verejných výdavkov a investícií so sociálnymi a environmentálnymi cieľmi a určí potenciálny sociálny vplyv rozpočtových rozhodnutí; vyzýva Komisiu, aby začlenila udržateľnosť a blahobyt do ročnej stratégie udržateľného rastu a do odporúčaní pre jednotlivé krajiny a aby vo svojom posúdení vplyvu kládla dôraz na sociálny vplyv politických opatrení EÚ; zdôrazňuje, že je dôležité posilniť komplexný a integrovaný rámec v procese európskeho semestra a zároveň venovať osobitnú pozornosť najzraniteľnejším a marginalizovaným skupinám spoločnosti;

([25]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_19_6770?utm_campaign=58ca6a2173a6a3222e01b7f2&utm_content=5df9bbf40f09e4000147a897&utm_medium=smarpshare&utm_source=generic

12. zdôrazňuje, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 odhalila nedostatky v prístupe k sociálnej ochrane, pričom zdôrazňuje význam posilnenia väčšej odolnosti, napríklad zlepšovaním primeranosti a pokrytia systémov minimálneho príjmu a dôchodkov a zjednodušovania podmienok oprávnenosti;

13. vyjadruje znepokojenie nad nadmerným zadlžením v dôsledku pandémie a jeho hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami a zdôrazňuje, že treba chrániť ľudí a MSP pred tým, aby sa nadmerne zadlžili; vyzýva na ďalšie zlepšenie poradenstva v oblasti dlhov a služieb na ochranu pred zadlžením a na zvyšovanie informovanosti o finančných otázkach; domnieva sa, že pokiaľ ide o nesplácané úvery uvedené v oznámení Komisie z 2. júna 2021, mali by sa podporovať európske MSP, pracovníci a domácnosti; konštatuje, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ponúka príležitosť podporiť obnovu prostredníctvom dodatočných investícií a reforiem v tejto oblasti; zdôrazňuje, že je dôležité prijať politické nástroje na riešenie toho, ako môžu domácnosti s nízkymi príjmami, ktoré majú ťažkosti s platením účtov a nedostatok finančných prostriedkov, prežiť účinky pandémie a zabrániť tomu, aby sa ocitli v chudobe;

***Európsky rámec riadenia 2022 pre udržateľnosť, sociálne začlenenie a blahobyt ľudí***

14. je presvedčený, že v súvislosti s plánmi obnovy a odolnosti, prudko rastúcou úrovňou verejného dlhu a nadchádzajúcou reformou Paktu stability a rastu a procesu semestra sa návrh Európskeho parlamentu na prijatie paktu pre udržateľný blahobyt a sociálny pokrok, podľa ktorého by boli sociálne a udržateľné ciele povinné na dosiahnutie cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, stal ešte dôležitejším; konštatuje, že v tejto súvislosti sa cieľ udržateľného rozvoja č. 8 o udržateľnom raste, zamestnanosti a dôstojnej práci ukázal ako hnací faktor pre celú agendu OSN 2030;

15. je presvedčený, že udržateľný, inteligentný a inkluzívny rast musí v strednodobom horizonte zabezpečiť udržateľnú fiškálnu politiku a že hospodárske a sociálne politiky EÚ sa usilujú o dlhodobé oživenie, čím sa naše hospodárstva a spoločnosti stanú udržateľnejšími, inkluzívnejšími a odolnejšími a budú lepšie pripravené na ekologickú a digitálnu transformáciu; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vykonávanie akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv pomôže posilniť sociálny rozmer všetkých politík Únie a zabezpečiť inkluzívnu obnovu;

16. zdôrazňuje, že intenzívnejšie hospodárske a sociálne riadenie medzi členskými štátmi, najmä prechodom k väčšiemu zbližovaniu daňových pravidiel, by bolo hnacou silou obnovy;

17. súhlasí s európskymi lídrami, pokiaľ ide o hospodárske a sociálne riadenie EÚ, v tom, že je potrebné pravidelne hodnotiť pokrok pri dosahovaní hlavných cieľov do roku 2030 a vzostupnú konvergenciu na najvyššej politickej úrovni ([26]); je presvedčený, že do procesu preskúmania riadenia by mali byť ministri práce a sociálnych politík zapojení rovnako ako ministri hospodárstva a financií, aby sa zabezpečilo, že otázky týkajúce sa ekonomiky, sociálnych vecí a zamestnanosti budú mať v rámci mechanizmu európskeho semestra rovnaký význam; súhlasí s Radou, že vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv posilní úsilie Únie smerom k digitálnej, ekologickej a spravodlivej transformácii a prispeje k dosiahnutiu vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencie a k riešeniu demografických výziev a že sociálny rozmer, sociálny dialóg a aktívne zapojenie sociálnych partnerov boli vždy ústredným prvkom vysoko konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva; domnieva sa, že sociálny prehľad sa musí obnoviť ako súčasť rámca koordinácie politík európskeho semestra, aby bolo možné sledovať pokrok v týchto otázkach a prispôsobiť hodnotiacu tabuľku situácii po pandémii a zosúladiť s procesom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti;

18. zdôrazňuje, že orientácia politiky a prístup k riadeniu, ktorými sa má dosiahnuť, aby ľudia a ich dobré životné podmienky stáli v centre tvorby politík a rozhodovania, sú pre budúcnosť Európskej únie nevyhnutné; žiada, aby Komisia predložila na tento účel komplexný návrh s podrobným opisom súboru konkrétnych sociálnych, ekologických a hospodárskych cieľov, ktorý by mal odrážať príslušné medzinárodné aj interné záväzky EÚ vrátane záväzkov vyplývajúcich z uznesenia Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o silnej sociálnej Európe pre spravodlivé transformácie ([27]), cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, Parížskej dohody o zmene klímy, cieľa európskeho právneho predpisu v oblasti klímy dosiahnuť do roku 2050 neutralitu skleníkových plynov a súvisiacich priebežných cieľov, Európskej charty základných práv, Európskeho piliera sociálnych práv, záväzku odstrániť chudobu v Európe do roku 2050 prostredníctvom právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti chudobe;

([26]) https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([27]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0371.

**Streda 20. októbra 2021**

19. považuje za potrebné nadviazať na vyhlásenie z roku 2016 o novom začiatku sociálneho dialógu a preskúmať spôsoby, ako zabezpečiť zapojenie sociálnych partnerov do riadenia európskeho semestra, ktoré bolo doteraz nedostatočné, a tým spôsobom oboznámiť s reformnými cieľmi pracovníkov a podniky, aby sa uľahčila ich implementácia;

20. víta spoločný návrh európskych sociálnych partnerov týkajúci sa alternatívneho súboru ukazovateľov na meranie pokroku v hospodárskej, sociálnej, environmentálnej a klimatickej politike, ktorý doplní HDP ako meradlo blahobytu z hľadiska inkluzívneho a udržateľného rastu; domnieva sa, že sociálny prehľad musí obsahovať dodatočné ukazovatele, ktoré plne odrážajú trendy a príčiny nerovností; zdôrazňuje, že je dôležité zohľadniť v tomto procese záujmy najzraniteľnejších a marginalizovaných členov našej spoločnosti; zdôrazňuje, že sociálni partneri musia byť zapojení do rozhodovacieho procesu pri spúšťaní strategických opatrení zameraných na obnovu; domnieva sa, že žiadne opatrenie prijaté v tomto smere nesmie zasahovať do autonómie sociálnych partnerov;

21. upozorňuje na potrebu merať sociálny vplyv zhoršovania životného prostredia a zmeny klímy; vyzýva na zaručenie práva na zdravie a zdravé životné prostredie na úrovni EÚ, keďže toto právo má zásadný význam na zabezpečenie uplatňovania väčšiny ďalších základných práv, ako sú potraviny, prístrešie a práca, a na dosiahnutie inkluzívnej transformácie;

***Od ochrany po vytváranie zelených, digitálnych a kvalitných pracovných miest: potreba ambicióznej európskej sociálnej agendy***

22. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že odbory budú mať prístup na pracovisko a k samotným pracovníkom, a to aj tam, kde sa práca vykonáva digitálne; zdôrazňuje, že treba zaručiť, aby všetci pracovníci vrátane pracovníkov v digitálnom hospodárstve mali právo na kolektívne vyjednávanie a kolektívne akcie;

23. súhlasí s európskymi lídrami, že vzhľadom na nárast nezamestnanosti a nerovností v dôsledku pandémie je dôležité nasmerovať zdroje tam, kde sú najviac potrebné na posilnenie našich hospodárstiev, a zamerať naše politické úsilie na rovnaký prístup ku kvalitným službám s cieľom zlepšiť rovnaké príležitosti, a na zlepšovanie a vytváranie kvalitných pracovných miest, podnikanie, zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu a zníženie chudoby a vylúčenia; zdôrazňuje, že mimoriadne zdroje, ktoré sú k dispozícii na podporu obnovy Európy, sú príležitosťou, ktorú nemožno premrhať;

24. poukazuje na negatívny vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 na európsky trh práce a na následné bezprecedentné straty pracovných miest, najmä v strategických odvetviach, ako aj súvisiaci nárast chudoby a rozdielov v životnej úrovni, ktoré postihujú najmä mladých ľudí, ženy a pracovníkov na nízkokvalifikovaných pozíciách a neistých pracovných miestach;

25. uznáva, že podľa prognóz členské štáty dosiahnu predkrízovú úroveň štvrťročnej produkcie do konca roka 2022; zdôrazňuje, že ak má byť obnova udržateľná, je nevyhnutné, aby sa vytvorili kvalitné pracovné miesta aj pre pracovníkov so strednou a nízkou kvalifikáciou, a najmä pre ženy a mladých ľudí, a aby boli rovnomerne rozložené v celej Európe, aby sa predišlo nerovnováham medzi regiónmi, pretože sa preukázalo, že majú zásadný význam pre odolnosť našich spoločností a ekonomík; je presvedčený, že sociálni partneri zohrávajú kľúčovú úlohu pri predvídaní vývoja na trhu práce a pri zabezpečovaní hladkého prechodu pracovníkov postihnutých štrukturálnymi zmenami; domnieva sa, že posilnenie štruktúr kolektívneho vyjednávania na všetkých úrovniach je nevyhnutné na vytváranie kvalitných a udržateľných pracovných miest;

26. zdôrazňuje, že kvalitné vzdelávanie a vzdelaná pracovná sila je spolu so záväzkom v oblasti výskumu a inovácií predpokladom udržateľnej obnovy a sociálnej súdržnosti; poukazuje na to, že pracovníci so strednou a nízkou kvalifikáciou musia mať možnosť rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie; trvá na tom, že udržateľné investície do kvalitnej učňovskej prípravy, účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní a odbornej prípravy zamestnancov musia byť prioritou; poukazuje na to, že inkluzívne oživenie hospodárstva si bude vyžadovať udržateľné verejné a súkromné investície, aby sa zabezpečil prístup k odbornej príprave pre nezamestnaných a ľudí s nízkou kvalifikáciou s cieľom získať certifikované základné zručnosti, odborné zručnosti a kľúčové kompetencie vedúce k získaniu kvalifikácie a zmene zamestnania; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam posilňovania vzdelávacích programov EÚ, zosúladenia odbornej prípravy a vzdelávania s potrebami spoločnosti a hospodárstva a podpory zamestnancov a učiteľov, ako aj význam investícií do digitálnej, zelenej a sociálnej infraštruktúry; zdôrazňuje, že vykonávanie programu EÚ v oblasti zručností má zásadný význam pri riešení nedostatku zručností; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby maximalizovali úsilie o investovanie do cenovo dostupného, prístupného, inkluzívneho a vysokokvalitného OVP, posilnili opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu vrátane digitálnych a prenosných zručností a aby podporovali celoživotné vzdelávanie s cieľom pripraviť pracovníkov na potreby

trhu práce so zreteľom na ekologickú a digitálnu transformáciu; zdôrazňuje, že vzájomné uznávanie kvalifikácií je kľúčom pri prekonávaní nedostatku zručností a nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami;

27. víta návrh Komisie, ktorým sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny medzi mužmi a ženami za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania. víta skutočnosť, že týmto návrhom sa zavádzajú záväzné opatrenia na zabezpečenie transparentnosti odmeňovania; naliehavo žiada rýchle prijatie týchto opatrení, aby sa predišlo ďalším rodovým nerovnostiam; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby podporovali podnikanie žien a uľahčili im prístup k financovaniu; vyzýva členské štáty, aby urýchlene prestali blokovať rokovania v Rade o smernici o zastúpení žien vo vrcholových orgánoch;

28. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby pracovníkov v EÚ chránili primerané minimálne mzdy stanovené zákonom alebo kolektívnymi zmluvami podľa vnútroštátnych tradícií a postupov, ktoré im zaistia dôstojnú životnú úroveň bez ohľadu na to, kde pracujú; v tejto súvislosti víta návrh Komisie na smernicu o primeraných minimálnych mzdách v EÚ, ktorej cieľom je zvýšiť rozsah pokrytia kolektívnym vyjednávaním, bojovať proti chudobe pracujúcich a zvýšiť sociálnu konvergenciu smerom nahor;

29. považuje za potrebné zvýšiť finančné a ľudské zdroje verejných služieb zamestnanosti; vyzýva členské štáty, aby zaviedli účinné mechanizmy na riadenie výkonnosti v oblasti verejných služieb zamestnanosti s cieľom posúdiť vplyv svojich programov trhu práce a preskúmať spôsoby zlepšenia; vyzýva členské štáty, aby svojim verejným službám zamestnanosti poskytli technologické riešenia, ktoré im umožnia účinnejšie zefektívniť prijímanie uchádzačov o zamestnanie a lepšie posúdiť a zosúladiť ich zručnosti;

30. pripomína členským štátom, že nezávislý život, kvalitné sociálne služby a služby zamestnanosti, primeraná sociálna ochrana a silnejšie sociálne hospodárstvo sú nevyhnutné pre dôstojný život všetkých osôb so zdravotným postihnutím, ako sa zdôrazňuje v stratégii EÚ v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím;

31. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby použili osobitný systém na monitorovanie tvorby kvalitných pracovných miest vo všetkých odvetviach vrátane tých, ktoré boli vytvorené pomocou verejných investícií, ktorého súčasťou by mala byť aj osobitná časť venovaná zeleným a digitálnym pracovným miestam a ktorý by mal zohľadňovať rodové hľadisko a nediskrimináciu, a aby sa dohodli na systéme podmienenosti vytvárania kvalitných a zelených pracovných miest v prípade spoločností žiadajúcich o prístup k verejným finančným prostriedkom EÚ; požaduje dôsledné monitorovanie aktívnych osvetových opatrení s cieľom zaistiť rovnakú účasť tých, ktorí sú najďalej od kvalitných pracovných miest, na trhu práce; zdôrazňuje, že prístup k verejným finančným prostriedkom EÚ musí byť podmienený dodržiavaním práv pracovníkov a kolektívnych zmlúv;

32. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na nápravu nedostatočného prístupu k systémom sociálnej ochrany, najmä na základe odporúčania Rady z 8. novembra 2019 o prístupe pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb k sociálnej ochrane ([28]); opätovne víta prijatie tohto odporúčania ako prvého kroku a záväzok Komisie posilniť systémy sociálnej ochrany v Európe, zdôrazňuje však potrebu dosiahnuť univerzálny prístup k sociálnej ochrane, najmä v súčasnej zložitej situácii; vyzýva Komisiu, aby predložila regulačný rámec EÚ zameraný na posilnenie a zabezpečenie dôstojných pracovných podmienok, práv a prístupu k sociálnej ochrane pre pracovníkov platforiem a neštandardných pracovníkov;

33. vyzýva Komisiu, aby aktualizovala svoj rámec pre zriaďovanie a rozvoj družstiev a podnikov sociálneho hospodárstva, ktoré kladú väčší dôraz na spravodlivé pracovné podmienky a posilnenie postavenia pracovníkov, pretože to vyplýva z ich samotnej podstaty;

34. zdôrazňuje, že ak chce EÚ viesť globálne udržateľné a inkluzívne oživenie, pri ktorom sa zmodernizujú naše ekonomiky a zabezpečia kvalitné pracovné miesta, musia sa vytvoriť milióny dobre platených pracovných miest, a to aj pre pracovníkov so strednou a nízkou kvalifikáciou, a zároveň zabezpečiť vzostupná sociálna a hospodárska konvergencia a rovnaké príležitosti pre všetkých tak, aby mal každý možnosť prispieť k spoločnému európskemu projektu; trvá na tom, že treba viac investovať do zelenej, digitálnej a sociálnej infraštruktúry, do verejných služieb, vzdelávania a sociálnych služieb a do výskumu, inovácií a technológií s nulovými emisiami uhlíka, pričom treba zohľadniť osobitnú povahu

([28]) Ú. v. EÚ C 387, 15.11.2019, s. 1.

mikropodnikov a MSP, ktoré sú kľúčovými aktérmi európskej hospodárskej štruktúry, aby sa tak čo najlepšie využil ich inovačný potenciál a zároveň zlepšil prístup MSP k verejnému a súkromnému financovaniu, a zabezpečili udržateľné investície podporujúce rast; vyzýva na posilnenie sociálneho a udržateľného rozmeru priemyselnej stratégie s osobitným zameraním na kvalitné pracovné miesta a strategické hodnotové reťazce v EÚ;

35. vyjadruje znepokojenie nad vážnym sociálnym dosahom krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a jej dôsledkami v oblasti zamestnanosti, najmä pre mladých ľudí; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zabezpečili, že každý mladý Európan bude mať prístup k vzdelávaniu, odbornej príprave a trhu práce; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby sa prednostne zameriavali na boj proti nezamestnanosti mladých ľudí, a to aj v kontexte nástroja obnovy NextGenerationEU, aby v plnej miere využívali finančné nástroje, ako je záruka pre mladých ľudí a európske programy, ako je Erasmus+, a prijali vhodné opatrenia na riešenie nezamestnanosti mladých ľudí a zlepšenie zamestnateľnosti mladých ľudí; zdôrazňuje tiež, že v reakcii na dôsledky krízy spôsobenej ochorením COVID-19 v oblasti zamestnanosti by sa mohol mobilizovať nový Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie; vyzýva preto členské štáty, aby Komisii urýchlene predložili žiadosti o financovanie s cieľom podporiť európskych pracovníkov, ktorí prišli o prácu v dôsledku ochorenia COVID-19, pri ich preškolení, rekvalifikácii a opätovnom začlenení na trh práce;

36. zdôrazňuje význam mobility pracovnej sily v rámci EÚ a poukazuje na to, že voľný pohyb pracovníkov prispieva k hospodárskemu rastu a súdržnosti v Únii a vytvára pracovné príležitosti; zdôrazňuje navyše, že mobilita pracovnej sily musí ísť ruka v ruke so spravodlivými a spoločnými pravidlami založenými na zásade rovnakého zaobchádzania; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby monitorovala vykonávanie a presadzovanie pravidiel o voľnom pohybe pracovníkov; vyzýva Komisiu, aby vykonala analýzu úniku mozgov v určitých regiónoch a odvetviach a podporovala mobilných pracovníkov zabezpečením spravodlivej mobility a posilnením prenosnosti práv a nárokov; vyzýva členské štáty, aby sa plne zaviazali k digitalizácii verejných služieb s cieľom uľahčiť spravodlivú mobilitu pracovnej sily, najmä pokiaľ ide o koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia; preto žiada Komisiu, aby predložila návrh digitálneho preukazu sociálneho zabezpečenia EÚ;

37. zdôrazňuje, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 poukázala na potrebu vypracovať spoločný prístup EÚ k zdraviu, a to aj na pracovisku; požaduje vytvorenie európskej zdravotnej únie, ktorá by mala byť založená na zásadách solidarity, strategickej autonómie a spolupráce a zaručiť, aby otázky verejného zdravia boli v centre vymedzenia a vykonávania všetkých politík a činností Únie, ako je zakotvené v zmluvách, vrátane systematických hodnotení vplyvu všetkých príslušných politík na zdravie; víta ambiciózny cieľ nulovej úmrtnosti súvisiacej s prácou uvedený v novom strategickom rámci EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci; opätovne pripomína potrebu zahrnúť do rozsahu pôsobnosti smernice o karcinogénoch a mutagénoch ([29]) látky toxické pre reprodukciu a do prílohy 1 k tejto smernici nebezpečné lieky, aby boli lepšie chránení zdravotnícki pracovníci;

38. pripomína, že v zásade 15 Európskeho piliera sociálnych práv sa stanovuje, že pracovníci a samostatne zárobkovo činné osoby v dôchodkovom veku majú právo na dôchodok zaručujúci primeraný príjem a že každý má v starobe právo na zdroje, ktoré zabezpečujú dôstojný život;

***Synergie medzi semestrom a národnými plánmi obnovy a odolnosti***

39. zdôrazňuje, že v národných plánoch obnovy a odolnosti sa musia zohľadniť odporúčania pre jednotlivé krajiny, ktoré prispievajú k sociálnym cieľom stanoveným v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, a že v prípade národných plánov obnovy a odolnosti sa odporúčania pre jednotlivé krajiny musia vykladať spôsobom, ktorý prispieva k dosiahnutiu sociálnych cieľov nariadenia vrátane hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti; trvá na tom, že národné plány obnovy a odolnosti musia podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti prispievať k dosahovaniu cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, k vykonávaniu našej stratégie rastu stanovenej v zelenej dohode a k plneniu zásad Európskeho piliera sociálnych práv; pripomína, že cyklus európskeho semestra na rok 2021 bol dočasne upravený tak, aby umožnil spustenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti; požaduje, aby bola Komisia v sociálnej oblasti ambicióznejšia a zabezpečila súlad medzi odporúčaniami pre jednotlivé krajiny a všeobecnými a konkrétnymi cieľmi nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti;

([29]) Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 50.

40. pripomína, že podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti by reformy a investície „mali viesť k tvorbe vysokokvalitných a stabilných pracovných miest [a] k inklúzii a integrácii znevýhodnených skupín“;

41. zdôrazňuje, že jedným z cieľov nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti je podpora tvorby vysokokvalitných pracovných miest; zdôrazňuje, že reformy pracovného trhu zahrnuté do národných plánov obnovy a odolnosti musia prispieť k zlepšeniu kvalitnej zamestnanosti; vyzýva Komisiu, aby zanalyzovala reformy trhu práce v rámci národných plánov obnovy a odolnosti v tejto konkrétnej otázke; pripomína, že v článku 152 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že Únia uznáva a podporuje úlohu sociálnych partnerov na svojej úrovni a musí rešpektovať ich autonómiu; varuje, že Komisia by nemala žiadnym spôsobom zasahovať do procesov sociálneho dialógu na vnútroštátnej úrovni, ktoré prebiehajú v rámci reforiem národných plánov obnovy a odolnosti;

42. vyzýva Komisiu, aby sociálne ukazovatele zo sociálneho prehľadu európskeho semestra, najmä tie, ktoré sa týkajú dôstojnej práce, sociálnej spravodlivosti a rovnakých príležitostí, odolných systémov sociálneho zabezpečenia a spravodlivej mobility zahrnula do spoločných ukazovateľov, ktoré sa majú použiť v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti na podávanie správ o pokroku a na monitorovanie a hodnotenie národných plánov obnovy a odolnosti, ako aj do metodiky sledovania sociálneho vplyvu, a to aj pokiaľ ide o záruku pre deti a záruku pre mladých ľudí; zdôrazňuje, že Európsky parlament uskutoční dôkladnú analýzu delegovaného aktu, ktorý Komisia v tejto veci predloží, aby zistil, či sú sociálne ukazovatele, sociálny prehľad a sociálna metodika v súlade s cieľmi, a overil, či netreba vzniesť námietky;

43. trvá na tom, že sociálny dialóg má kľúčový význam pri zabezpečovaní účinných reforiem a investícií, najmä v odvetviach, ktoré sa transformáciou výrazne zmenia; zdôrazňuje, že primerané zapojenie zainteresovaných strán, ako sú národné parlamenty, miestne a regionálne orgány, sociálni partneri, mimovládne organizácie a občianska spoločnosť, do prípravy a vykonávania národných plánov obnovy a odolnosti je rozhodujúce pre ich úspech;

44. poukazuje na to, že podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa rodová rovnosť musí začleniť do prípravy a vykonávania plánov národných plánov obnovy a odolnosti a že správy o rodovej rovnosti a jej začleňovanie nemožno kombinovať so sledovaním sociálneho vplyvu a sociálnymi investíciami; je presvedčený, že rodová rovnosť si zaslúži vlastnú metodiku začleňovania do rámca Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a pripomína, že Európsky inštitút pre rodovú rovnosť vyvinul vhodnú metodiku; poukazuje na to, že investície do stabilnej infraštruktúry v oblasti starostlivosti sú podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti takisto nevyhnutné na zabezpečenie rodovej rovnosti a posilnenie ekonomického postavenia žien, budovanie odolných spoločností, boj proti neistým podmienkam v odvetviach, v ktorých dominujú ženy, podporu tvorby pracovných miest, predchádzanie chudobe a sociálnemu vylúčeniu a zvýšenie HDP, pretože umožňujú väčšiemu počtu žien zúčastňovať sa na platenej práci;

45. vyzýva na vytvorenie európskej stratégie v oblasti starostlivosti vrátane silného rodového rozmeru, ktorá by mala zaujať holistický a celoživotný prístup k starostlivosti a zároveň stanoviť konkrétne opatrenia a kroky zamerané na formálnych aj neformálnych opatrovateľov, ako aj neplatenú opatrovateľskú prácu; vyzýva členské štáty, aby preskúmali a vymieňali si najlepšie postupy týkajúce sa toho, ako podporovať spoločenské skupiny s osobitnými potrebami v oblasti starostlivosti a ako zohľadniť obdobia strávené vykonávaním opatrovateľských povinností v rámci dôchodkových systémov s cieľom odstrániť rozdiely v dôchodkoch žien a mužov; poukazuje na to, že podľa nadácie Eurofound sa podiel pracovníkov dlhodobej starostlivosti za posledné desaťročie zvýšil o tretinu, čo je v ostrom protiklade s dlhodobo nízkymi mzdami, ktoré títo pracovníci dostávajú; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že opatrovatelia dostanú dôstojné mzdy, keďže mzdy v oblasti dlhodobej starostlivosti a iných sociálnych služieb sú v súčasnosti o 21 % nižšie ako priemer ([30]); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby so zreteľom na správu o dlhodobej starostlivosti (LTC) za rok 2021, vykonali reformy, ktoré „budú zamerané na spoločné ciele, ktorými sú zabezpečenie kvalitnej dlhodobej starostlivosti, ktorá je prístupná a cenovo dostupná pre všetkých a poskytuje sa finančne udržateľným spôsobom“; požaduje účinné aktívne politiky trhu práce a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom s cieľom ďalej chrániť súkromný a rodinný život, a to aj prostredníctvom transpozície a vykonávania smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom ([31]), ako aj návrhu odporúčania Rady o poskytovaní starostlivosti;

([30]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([31]) Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 79.

46. zdôrazňuje, že väčšie investície do zdravia a sociálnej starostlivosti vrátane miezd, pracovných podmienok a odbornej prípravy pracovníkov sú nevyhnutné na zlepšenie prijímania zamestnancov a ich udržanie a na zabezpečenie primeraných počtov personálu a služieb orientovaných na potreby; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že z národných plánov podpory obnovy a odolnosti sa určia značné investície na zlepšenie zdravotnej starostlivosti vrátane pracovných podmienok a počtu zamestnancov, potrieb v oblasti odbornej prípravy a zvyšovania kľúčových služieb, na upevnenie poskytovania základnej starostlivosti a podporu dlhodobej starostlivosti a iných verejných sociálnych služieb; trvá na tom, že nedostatky zistené v záťažových testoch zdravotníctva a sociálneho sektora sa musia riešiť prostredníctvom národných plánov obnovy a odolnosti, ďalšieho programu EÚ v oblasti zdravia (EU4Health), ako aj prostredníctvom odporúčaní pre jednotlivé krajiny o financovaní týchto odvetví;

47. zdôrazňuje, že investičná medzera v oblasti cenovo dostupného bývania predstavuje 57 miliárd EUR ročne; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili dostatok primeraného a cenovo dostupného sociálneho bývania na pokrytie potrieb obyvateľstva v oblasti bývania a zníženie miery príliš vysokých nákladov na bývanie; vyzýva Komisiu, aby tento cieľ zahrnula do odporúčaní pre jednotlivé krajiny; v tejto súvislosti vyzýva na reformu rámca správy hospodárskych záležitostí, aby členské štáty mohli uskutočňovať požadované ekologické a sociálne verejné investície vrátane investícií súvisiacich s rozvojom a zlepšovaním sociálneho, verejného, cenovo dostupného a energeticky hospodárneho bývania; zdôrazňuje, že bezdomovectvo je jednou z najextrémnejších foriem sociálneho vylúčenia; víta spustenie Európskej platformy na boj proti bezdomovectvu s konečným cieľom ukončiť bezdomovectvo do roku 2030; vyzýva členské štáty, aby prijali ambiciózne vnútroštátne stratégie s primeraným vnútroštátnym financovaním a financovaním z prostriedkov EÚ založené na zásade „bývanie ako prvé“, podporovali prevenciu bezdomovectva a poskytli prístup k primeranému, bezpečnému a cenovo dostupnému bývaniu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla komplexnú stratégiu boja proti chudobe;

48. pripomína, že v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa stanovuje, že by sa malo zaručiť zohľadňovanie rovnakých príležitostí pre všetkých počas prípravy a realizácie národných plánov obnovy a odolnosti, čo sa náležite vysvetľuje rastúcou nerovnosťou vo viacerých členských štátoch EÚ; vyzýva Komisiu, aby na tento účel kládla osobitný dôraz na monitorovanie vykonávania národných plánov obnovy a odolnosti za pomoci príslušných organizácií občianskej spoločnosti a orgánov pre rovnosť v členských štátoch;

49. zdôrazňuje, že digitálne a ekologické transformácie a investície by sa mali posudzovať aj zo sociálneho hľadiska, aby nedochádzalo k rušeniu pracovných miest, narušeniam trhu práce a polarizácii zamestnanosti v dôsledku rušenia pracovných miest so strednou kvalifikáciou a aby sa zabezpečilo, že procesy digitalizácie a ekologickej transformácie podnikov sa nebudú používať ako zámienka na zavádzanie stratégií znižovania nákladov úsporou práce;

50. zdôrazňuje, že sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie sú rozhodujúcimi nástrojmi, ktoré umožňujú zamestnávateľom a odborovým zväzom stanoviť spravodlivé mzdy a pracovné podmienky, a že silné systémy kolektívneho vyjednávania zvyšujú odolnosť členských štátov v časoch hospodárskej krízy;

51. žiada, aby dohľad nad semestrom zahŕňal monitorovanie mobility pracovníkov a dodržiavania ich práv, najmä pokiaľ ide o sezónnych pracovníkov;

o

o o

52. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.